

An Ghaeilge san
Idirbhliain.

@PDSTGaeilge

Aidhmeanna na Ceardlainne:

Go mbeidh tuiscint níos fearr agat ar:

- chlár na hIdirbhliana agus ar an nGaeilge mar ábhar sa chlár sin
- conas tabhairt faoin bpleanáil fhadtéarmach agus ghearrthéarmach do rang Idirbhliana
- roinnt féidearthachtaí maidir le modúil Idirbhliana don rang Gaeilge
- roinnt féidearthachtaí maidir leis an bhfoghlaim thras-churaclaim

Clár na hIdirbhliana

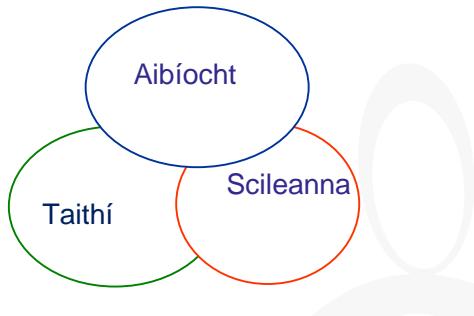
Tá Clár na hIdirbhliana deartha **mar dhroichead idir dhá Shraith:**
éascaíonn sé an t-athrú ón bhfoghlaim spleách sa tSraith
Shóisearach go dtí an fhoghlaim neamhspleách fhéinstiúrtha atá riachtanach sa tSraith Shinsearach

Ráiteas Misin na hIdirbhliana:

"Forbairt phearsanta, shóisialta, ghairme agus oideachasúil na scoláirí a chur chun cinn agus iad a ullmhú dá ról mar bhaill neamhspleácha, ranpháirteacha sa tsochaí"
(ROE, Treoirlinte don Idirbhliain 1994/1995)

Cuspóir do Chlár na hIdirbhliana

Ábhar Machnaimh don Phleanáil

stiúrtha ag an bhfoghlaim agus ní ag an scrúdú scoilbhunaithe – níl aon dá scoil mar an gcéanna scoláire-lárnach baintear leas as saineolas na múinteoirí scriobhtar siollabais faoi leith réimse leathan straitéisí teagaisc agus foghlama modhanna measúnachta ilchineálacha teastas scoile tacaíocht na Roinne monatóireacht ón gCigireacht

An phleanáil fhadtéarmach

Caithfidh gach scoil Clár Idirbhliana bliantúil a scríobh.

Treoirílinne ROS:

“Ba chóir go gcoimeádfaí cóip den chlár, atá faofa ag an mBord Bainistíochta, sa scoil le gur féidir le cigíri na Roinne í a iniúchadh”

‘Ag Scríobh Chlár na hIdirbhliana’

Cuid 1: Réamhrá ginearálta do chlár
na hIdirbhliana sa scoil

Cuid 2: Cláir d’ábhair agus de mhodúil faoi leith
Cuid 3: Sonraí Eagraíochtaí

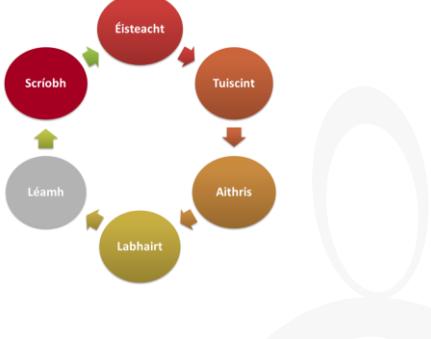
Clár na hIdirbhliana

Bunaithe ar na Ceithre Shraith/Chiseal

Croí-Ábhair	Sampláil Ábhair don Ardteist	Modúll a bhaineann go sonrach leis an Idirbhliain	Gníomhaíochtaí 'Aonuaire'
Gaeilge Béarla Mata Creideamh Corpoideachas	Teangacha	Garchabhair	Taithí Oibre <u>Céim chun tosaigh</u>
	Eolaíocht	Staidéar - Comhshaoil Eolá Óg Mionchómhlaacht	Léiriú Ceoil
	Staidéar Gnó/ Eacnamaiocht	Bóithre-Sábhláite	Turas Allamhugh Aoi-chainteoirí
Ábhair phraictícola	Léann Dúchais Béaloideas	Léann Dúchais Béaloideas	Turas lae

An Próiseas Sealbhaithe Teanga

Clár na hIdirbhliana

Gairmeacha Beatha (mar théama)

Gairmeacha Beatha (mar théama)

Agus tú ag pleanáil...

An dtugann an téama seo a ndóthain oibre chun scileanna na scoláirí a thabhairt chun cinn

- Scil éisteachta
 - Scil labhartha
 - Scil idirghníomhaíochta
 - Scil léitheoirreachta
 - Scil scríbhneoirreachta

Scileanna:

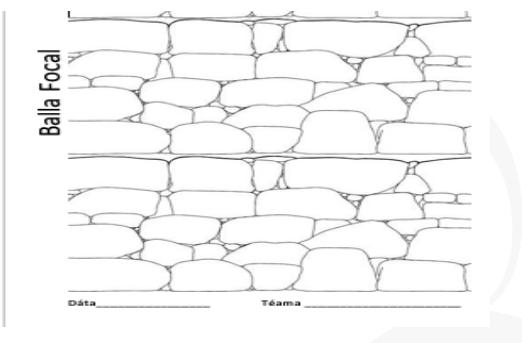
- ceannasaíocht
 - diríú intinne
 - scileanna riarracháin
 - cumarsáid
 - áitiú
 - éisteacht ghníomhach
 - ionbhá

An Ghaeilge (mar théama)

Balla Focal

Abair, Pléigh agus Scríobh

Eagraithe Grafacha ar fáil ar líne

<https://pdst.ie/sites/default/files/Graphic%20Organiser%20Gaeilge%20Final.pdf>

Cleachtaidh Ionchais				
Ainn			Rang	Dáta
Aontalm	Easaontalm	Ráiteas	Aontalm	Easaontalm
	1	Tá an Ghaeilge i mbaoil		
	2	Tá teangacha ag fáil bháis gach lá		
	3	Ba chóir an Ghaeilge a labhairt		
	4			

Tabhair buille fóisi thuairim, léigh an sioclaí / fréach ar an fiséán, freagair arís, cuir torthaí i gcompairáid roinm & tar éis

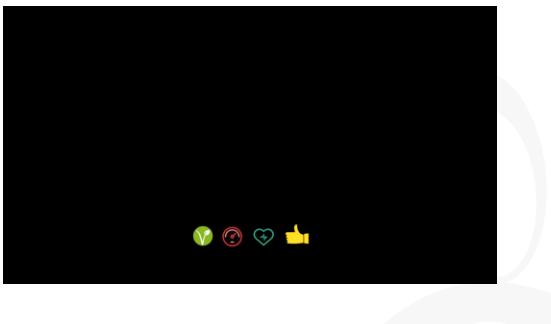
Cúrsaí Folláine (mar théama)

<https://nos.ie/saol/bia/fisean-bia-le-bloc-3/>

<https://nos.ie/saol/bia/fisean-bia-le-bloc-5/>

Cúrsaí Folláine (mar théama)

Cúrsaí Folláine (mar théama)

2. An Phleanáil Ghearrthéarmach

Cuid 2: Ábhair agus Modúil

- 2.1 Teideal ábhair nó modúil
- 2.2 Fad ama an mhodúil
- 2.3 Aidhmeanna
- 2.4 Intinní /Torthaí Foghlama
- 2.5 Ábhar (**Cad** a mhúinfear?)
- 2.6 Straitéisí teagaisc agus foghlama (**Conas** a mhúinfear é?)
- 2.7 Modhanna Measúnaithe
- 2.8 Acmhainní
- 2.9 Naisc le hábhair eile (Foghlaim Thras-churaclaim)
- 2.10 Athbhreithniú (ar an gclár)

An Phleanáil

– Cur Chuige Téamach

Modúl/ Topaic & Feasacht Chultúir	Feidhmeanna/ Intinní Foghlama/ Scileanna	Eiseamláiri (agus Feasacht teanga)	Gramadach	Straitéisí foghlama, teagaisc & measúnaithe
Litríocht & Feasacht Litríochta				
Litearthacht agus Uimhearthacht				
Athmhacnamh an mhúinteora				

Aidhmeanna Shamplacha

Cad a ghnóthóidh an scoláire de bharr an ábhair seo?
 Cad a chothóidh an t-ábhar? Cad a fhorbróidh sé?

- .an Ghaeilge a shealbhú de réir a n-acmhainne iomláine
- .forbairt na gcúig scil teanga
- .feidhmiú go muiníneach i gcaidreamh sóisialta Gaeilge
- .léargas ar chultúr agus ar shaiocht Ghaelach na hÉireann
- .meon dearfach i leith na teanga

Modheolaíochtaí Teagaisc agus Foghlama

- Foghlaim idirbheartach
- Ionchur foirmiúil ón múinteoir
- Obair phraiticiúil
- Plé ranga
- Obair i ngrúpaí
- Obair thionscadail
- Láithreoirreachtaí ó bhéal
- Úsáid dlúthdhioscaí /fiseáin
- Taighde
- Obair i mbeirteanna
- Taispeántais
- Agallaimh
- Comhoibriú
- Diospóireachtaí
- Obair phraiticiúil
- Rólighlacadh

'Tá measúnú mar chuid lárnach den phróiseas teagaisc agus foghlama'

Treoirínta na Roinne Oideachais 1994/95

- measúnú ar an bhfoghlaim
- measúnú chun foghlama
- tionscadail
- punanna / punanna digiteacha
- taispeántais oibre
- taifid ar scileanna agus dul chun cinn pearsanta

An Difreáil sa Phleanáil

San fhoghlaim beidh ábhar:

a chaithfidh an scoláire a bheith ar eolas aige/aici
ar cheart don scoláire a bheith ar eolas aige/aici
ar féidir leis an scoláire a bheith ar eolas aige/aici

Caithfidh tú trí fhocal a aimsiú

Ba cheart duit sé fhocal a aimsiú

Bheadh sé iontach dá bhfaighfeá deich bhfocal.

Prionsabail na Foghlama

- 1. Nasc a chruthú le heolas eile / réamheolas / a dtaithí féin**
- 2. Deis phléite – na foghlaimeoirí ag idirghníomhú agus ag plé mar rang, i mbeirteanna, i ngrúpaí srl.**
- 3. Comhthéacs téagartha agus oiriúnach ag an bhfoghlaim**
- 4. Feasacht na scoláirí ar an bhfoghlaim a chur chun cinn**

'Literacy in the Secondary School', Maureen Lewis & David Wray

Modúil Shamplacha don Idirbhliain

- ag cothú na cumarsáide
(éisteach & labhairt na Gaeilge)
- ag cothú na scríbhneoireachta cruthaithí
- ag cothú na léitheoireachta
- an fheasacht teanga & cruinneas teanga
- an fheasacht litriochta & seánraí
- an fheasacht chultúir
- an Ghaeilge & na meáin chumarsáide
- CLIL : nasc le hábhair eile
- Irisleabhair/podchraoltáí/suíomh scoile
- drámaíocht agus puipéid

Ag cothú na cumarsáide

Comhrá

Agallamh

Díospóireacht

Suirbhé

Cur i láthair

Plé

Gaelbhratach

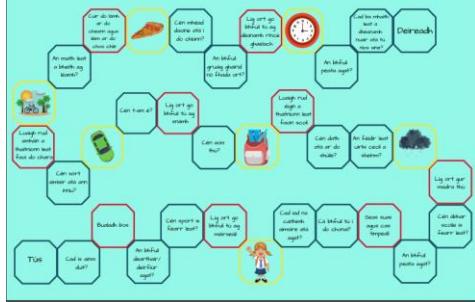
'Is scéim í Gaelbhratach a thugann aitheantas do scoileanna a ghníomhaíonn le húsáid na Gaeilge agus feasacht ar an teanga a chur chun cinn tríd an scoil ar fad agus lasmuigh di.'

<https://gaelbhratach.ie/>

Gaelbhratach

<https://gaelbhratach.ie/wp-content/uploads/2018/12/Cluiche-1.pdf>

TEG

Eolas Ginearálta

<http://www.teg.ie/>

Príomhoide scoile ag caint faoi TEG

http://www.teg.ie/eolas-molta%C3%AD/eolas-domhe%C3%A1nscoileanna_226.html

Sampla de scrúdú

http://www.teg.ie/_fileupload/exams/A1_I.r.w.pdf

2 Criochnaigh na comháire seo a leanas.
Cuir tic le A, B nó C i ngach cas.

/10 marc

1. An bhfaca tú mo dheirfiúr Brid?
A. Tá sí sa chistin.
B. Ni raibh go foill.
C. Nil, tá sí ag imacht.
2. Ar mhaith leat deoch?
A. Is math liom fion dearg.
B. Bhí an caife sin go deas.
C. Ba mhaith, le do thoil.
3. Tá an geansaí sin go deas.
A. Tá sé ródhéasach.
B. Is móra an trua sin.
C. Go raibh math agat.
4. Ar mhaith leat dul chuig scannán ion?
A. Go math. Bhí mé ag obair.
B. Ba bhrú liom.
C. Cimte, Taobh amuigh den phictíofáilamh.
5. Bhí an cheolchoirm sin go matha.
A. Is fear leis ceol traidisiúnta.
B. Níor thainín si lomasa.
C. Chan sé dhá amhrán.

<http://www.ceacht.ie>

Na hÁbhair Scoile Éisteacht

Aolife: Tá tú sa chéad bliain ainmhsí, a JaiC.
JaiC: Táim.

Aolife: An bhfuil i bhfad níos mó ábhar á dhéanamh anseo agat ainmhsí ná mar a bhí se bhunsciol?

JaiC: Tá i bhfad níos mó ábhar. Ealaíocht, gaisin, P.E., athmadarreacht, teicneolaíochta níos ceneal.

Aolife: An níodann tú eacnamaíochta bhaille?

JaiC: Ní dhéanaim.

Aolife: Ní dhéanann? Cad a dhéanann tú ionad?

JaiC: Déanaim ceol.

Aolife: Ó ceol. An-mhaith. An seinnéann tú aon uirlís tú fén?

JaiC: Seinnim an pianó.

Na hÁbhair Scoile Réamhobair

Féach ar na hábhair scoile seo thíos. An bhfuil siad ar feadh an scoll fén?

Adhamháireacht
Eacnamaíochta Bhaille
Teicneolaíochta
Oideachas Seoirseach Sóisialta Polaitíüll
Mata
Gaeilge
Tíreolaíochta
Gearmáinis
Oideachas Sóisialta, Pearsears agus Siáinte
Religíon
Francis
Star
Stáidéar Gná
Spáinnis
Ealaín

An bhfuil aon ábhar nach bhfuil sa llosta?

An níodann tú fén agus agus an duine in aice leat na hábhair chéanna?

E-Leathanach Froebel

Eleathanach321

Féach ar aití. Tá sé ag eisimh ag roinnt leabharach snaoileadh ar fud Tí a E-Leathanach ar eis agus leabhar aistí náisiúnacha agus leabhar aistí eile. Beath na dánar a gcaithfear Meiriceá, Bell, Áras Chúnta T, ag cabhrú leis an roinnt leabharach.

Óna aití. Tá aití ag eisimh ag roinnt leabhar aistí agus leabhar aistí náisiúnacha agus leabhar aistí eile. Beath na dánar a gcaithfear Meiriceá, Bell, Áras Chúnta T, ag cabhrú leis an roinnt leabharach.

Óna aití. Tá aití ag eisimh ag roinnt leabhar aistí agus leabhar aistí náisiúnacha agus leabhar aistí eile. Beath na dánar a gcaithfear Meiriceá, Bell, Áras Chúnta T, ag cabhrú leis an roinnt leabharach.

Óna aití. Tá aití ag eisimh ag roinnt leabhar aistí agus leabhar aistí náisiúnacha agus leabhar aistí eile. Beath na dánar a gcaithfear Meiriceá, Bell, Áras Chúnta T, ag cabhrú leis an roinnt leabharach.

Óna aití. Tá aití ag eisimh ag roinnt leabhar aistí agus leabhar aistí náisiúnacha agus leabhar aistí eile. Beath na dánar a gcaithfear Meiriceá, Bell, Áras Chúnta T, ag cabhrú leis an roinnt leabharach.

Óna aití. Tá aití ag eisimh ag roinnt leabhar aistí agus leabhar aistí náisiúnacha agus leabhar aistí eile. Beath na dánar a gcaithfear Meiriceá, Bell, Áras Chúnta T, ag cabhrú leis an roinnt leabharach.

Dé hAoine an triú lá déag

An scannán Frozen 2

Rugbaí - craobh domhanda

1.Réamheolas- Ceisteanna ó bhéaltas faoi téama thusa
2.Léigh amach é – scriobh na focail a thugíonn tú. (Balla focal)
3.Labhair le do chomhdhalta faoi d'fhocail
4.Tabhair an sliocht
5.Anois léann duine sa rang é
6.Ceisteanna “Cad a chiallaíonn X?”
7.Ceisteanna ó bhéalt ón muinteoir?
8.Tuarim pearsanta nó firic a nochtadh faoin slíocht
9.3 théama – Alt/Cur i láthair ar (a) Lá amadáin Albreáin, (b) Scannán a thaitin leat (c) Sport ar bith eile.

www.tuairisc.ie

Sraith Shóiseacháin

► LÉIRMHEAS SCANNÁIN / D'fhéadfai scéal 'Ad Astra' a insint níos fearr gan an domhan seo a fhágaint in aon chor
Brendan M Mac Gearailt
 Dí: Séadair, Meán Fómhair 9:00pm
 Saothar eile é 'Ad Astra' atá ag iarradh sóisal stuifíil a shniogadh as seánaí an spáis

► LÉIRMHEAS SCANNÁIN / Iarracht déanta ag 'The Informer' an t-aicsean a shniomh leis an drámaíocht
Brendan M Mac Gearailt
 Dí: Lá inniu, Meán Fómhair 9:00pm
 Cé nach bhfuil sé gan a mhaithseasai nil aon bhaol ann go maifeadh éinne gur mórshaothar é a mebhidh lucht na ngrádám ag sodar ina dhiaidh.

www.tuairisc.ie

Nuacht Tuairimiocht Spórt Cultúr Saol Pobal Foghlaimeoirí Greann Foluntáis

Ardteist

- Sraith Pictiúr
- ↳ Léamhthuisintí
- ▣ Meascán Mearai
- ↳ Filíocht
- Prós
- ✓ Scribhneoireacht
Chruaiththeach
- ☒ Fiséáin
- ☒ Crosthocal

Sraith Shóiseacháin

- ▣ Gearsannán
- ↳ Léamhthuisintí
- ▣ Meascán Mearai
- ✓ Scribhneoireacht
Chruaiththeach

Foghlaimeoirí

Ardteist

AIMSIGH NA BOTAIN

Meascán Mearai 16 – Aimsigh na Botain

LÉAMHTHUISINT 16: An rabb tú ag breathnú ar an gCogadh arár? – súil ar oideacháit George Bush

Meascán Mearai 15 – Comrá Faoi Thuras

Sraith Pictiúr

Sraith Pictiúr

Sraith Tíortha

Cumarsáid agus Scríbhneoireacht

Ag cothú scil na scríbhneoireachta

Imeachtaí na hIdirbhliana

turas scoile
mion-chomhlacht
taithí oibre
cuaiteoirí
turás eachtraíochta
turás allamuiugh
lá spriodálta
ceoldráma

Féidearthachtaí

- blag a scríobh
- cur i láthair
- malartú litreacha
- Photostory/Story Creator
- ceistneoir
- agallamh

Ag cothú scil na léitheoiréachta

Beatha le Bua (www.nicurriculum.org.uk)

Leabhar

- An-oírúnaí.
 - Léitheoirí a bhfuil deacracht acu, tá sé ar fáil mar chlosleabhar agus mar ríomhleabhar.
 - www.coislife.ie

An litríocht mar áis

PDST
Teaching Council of Ireland

<http://www.ceacht.ie/content/cleachta%D-don-rang-litr%Dochta>

1. Aiféala	2. Áthas
3. Brón	4. Briseadh croí
5. Dóchas	6. Eagla / Imní
7. Fearg	8. Grá
9. Meas	10. Uaigneas

<http://www.cogg.ie/wp-content/uploads/liosta-leitheoirreachta.pdf>

PDST
Professional Development
Service for Teachers

aghaidh a thathairt ar an domhan móthimpeas air, ait a bhfuil an greamh agus an ghráim i ndán dó. Scéal i súil béaloidis.

Tugann déagóir ég, Peadar Mac Ionáid, buaite ar an nGaeilge agus

Na Meáin Chraolta

PDST
Teaching Council
Ireland

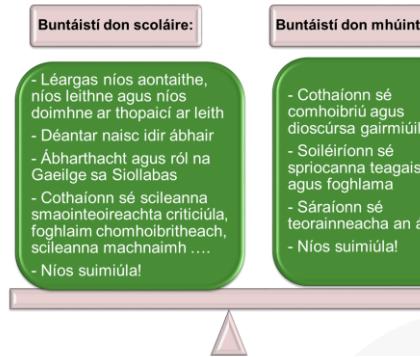

Feasacht Chultúir

- rincí gaelacha
- amhránaíocht [Pop amhráin](#)
- Ogham agus Seanscríbhinn
- Nósanna/Piseoga [Piseoga ar Dhúchas](#)
- Logainmneacha agus Slinnnte na hÉireann
www.focal.ie
- Eagraíochtaí Gaelacha

An Fhoghlaim Thras-churaclaim

san Idirbhliain

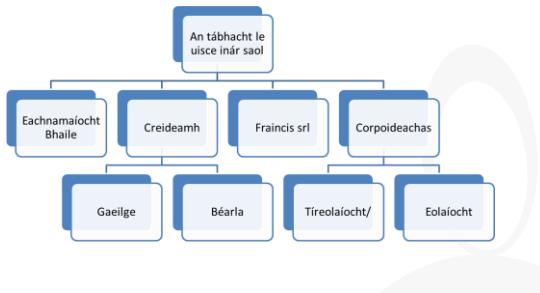

An Fhoghlaim Thras-churaclaim san Idirbhliain

- nasc idir dhá ábhar
- nasc idir roinnt ábhair
- modheolaíocht chomóntha
- téama comóntha
- ócáid chomóntha

Téama Comóntha- an tábhacht le uisce

Ócaid Chomóntha – Léann Eorpach

Foirm Aiseolais Leictreonach

Foirm Aiseolais Tionól Teagaisc 2019

Úsáidtear é seo mar a bhearradh ag an gceartachas tráth annach do leanúnach.

Roimhe

1. Do thuisceant ghaeilge a fhorbairt agus a dhcentrisí *

Foirm Aiseolais Tionól Teagaisc 2019

Go raibh maith agat. Tá na ceardanna ar fad ar fail ar Phadlet ag.

Lean an nasc nuair a liónann tú isteach
an foirm chun teacht ar an bPadlet

Acmhainní Teagaisc agus Foghlama

www.laoisedcentre.ie/pdstpublication

Nasc leis na Mataí Gramadai

Ceardlanna larbhunscoile Samhain 2019

An Bhéaltríail agus scileanna labhartha

Ionad	Dáta	Am
Óstán Silver Tassie, Leitir Ceannainn	04/11/2019	6.00 – 8.00
Ionad Oideachais Bhaile Átha Cliath Thiar	07/11/2019	6.00 – 8.00
Ionad Oideachais Dhoimh Conrach	11/11/2019	6.00 – 8.00
Ionad Oideachais na Gaillimhe	12/11/2019	6.00 – 8.00
Ionad Oideachais Tacafochta Chorcaí	19/11/2019	6.00 – 8.00
Ionad Oideachais Luimnígh	20/11/2019	6.00 – 8.00

Foramharsa ar na teacnoicheáil iar-bhunscoile da shuid SFGM
chuin An Foghlaim a threorú in 21 Aois

Clinche Coimseachála SFGM
Mhianadh... Promóidear Nua
Táblabó... Leas Phiontadtí... Nua
Tárolach... Caisleán... Láithreacha
comhshaoil... Óige... Dó... Nua
Forbairt... Promóide... Oile... & ALN
Spreagadh... NAPD & SFGM Comhráirí

PDST
Professional Development
Service for Teachers

www.pdst.ie/schoolsupport

Sulmh SFGM
>> www.pdst.ie
> pdsttechnology.education
> pdsttechnology.com
> teacherguide.ie (corras ar líne)
> offceoict.net (ITE gráidín acastair)

Learhardt

FMS & stráidíochta chun
láthair, scríbhneoireacht,
kriomáin, agus ealaíontas mórán
cruthaí/digleach tránsa an
churcadáim a fhéachá

Gaeilge

Tacaíocht do mhuintir & foghlaim
na Gaeilge, Féirmeáistíreacht
Brosaíochta, agus ealaíontas ian
Oileagáin a sholáthar do scoláireanna
san ealaíón ian Ghaeilge agus
Gaeilgeach.

Uimhcheistíreacht

Uimhcheistíreacht chun
fachóilíochtaí, meastachán, cur
chluige a sholáthar do scoláireanna
san ealaíón ian Ghaeilge agus
Gaeilgeach.

Mhíniú, chun Foghlama (AIC)

Tacaíocht foghlaim cheannródaíochta
na ghearráidí rialta, aiseanna
éifeachtaí, ceistíocháin,
Tacaíocht do mhuintir & foghlaim
fén agus pármhaíonnáin e.g.
rubricí

Ábhair /Cíair & Tacaíocht Chineálach
➤ Spáinn, Fórláine, CO, CGPS, meabharbháintí ,
fachóilíochtaí, meastachán, ealaíontas mórán
socairí...
➤ Píosáil ábhair & tacaíochtaí don Teangeol Research &
Antráistíleoirí...
➤ TFC & GCAT tacaíochtaí chár
➤ Píosáil Scóile (polasaíte) ...
➤ TFC don teangeol & don horgaism
➤ Díréamh teangeol iúthumas

Comhtháithí TFC
➤ Comhtháithí, & leaganachaí Mahra, Alpeana, Google, den Oideachas
➤ Ríomhpháinnsí & Comhtháithí - An t-ádhmadach agus
comhtháithí...
➤ Comhtháithí Teicneolaíochtaí - Usáid éifeachtaí oleisíochtaí...
➤ Timpaisleach Phiontaill Foghlama(TFF) – Seomra range Google, Edmodo
et cetera...
➤ Píosáil Scóile (polasaíte) ...
➤ Léinníthíusáig - Freepic, Studystack, Quizlet,...
Cínlístíseach - Tarsia, Cube Creator...

Mothúna teacnoicheáil : Léinníthíusáig uile (imítear 02/2014), Uairínta Phicte an Chineáigh, ranna ábhair/griagairí eacnamaíochtaí/contacháin (imítear 04/2014)
Tá sé riachtanach iarratas ar líne a chomhtháithí B www.pdst.ie/schoolsupport ionas gur fíradh d'arrasas a mheas

Tacafocht laistigh den scoil

www.pdst.ie/schoolsupport

Uimhir rolla na scoile

schoolsupport2019

Caithfidh an Príomhoide and fhoirm iarrátais a líonadh
isteach ar líne chun tacalochta a fháil

Aidhmeanna na Ceardlainne:

Tá súil agam go bhfuil tuiscint níos fearr agat ar:

- chlár na hIdirbhliana agus ar an nGaeilge mar ábhar sa chlár sin
- conas tabhairt faoin bpleanáil fhadtéarmach agus ghearrthéarmach do rang Idirbhliana
- roinnt féidearthachtaí maidir le modúil Idirbhliana don rang Gaeilge
- roinnt féidearthachtaí maidir leis an bhfoghlaim thras-churaclaim

Go raibh maith agaibh

marcusofloinn@pdst.ie
